

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petiti-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Nemške izpovedi.

Nemški ustavoverci so dobili domačo vojsko takojmenovanih starih in mladih. Jabelko, za katero se prepirajo, je v zadnji vrsti samo večja ali manjša odkritosrčnost. Eni, t. j. stari, pridigujejo, da nemški človek ne sme vsega povedati kar misli, temu da mora včasih larfo nositi in protivnika ne zmirrom z odkritim bojem temu dostakrat s hinavskim varanjem premagati. Drugi, t. j. mladi pa pravijo, povejmo odkrito kaj hočemo, razvijmo zastavo; mi smo Nemci in hočemo z Nemčijo zedinjeni biti, tudi za to ceno, da se Avstrija raztrga. Hočeti to poslednji obe stranki; razložek je ta, da ena to pove, druga ne. Zato pa tudi zdaj borba nema nobene velike veljave. Vlada bode svoje ljubljence na konci gotovo spravila in mi jih dobomo na bojišči zvezane proti sebi. A vredno je vendar, da jih zdaj poslušamo, ko si med soboj resnice pripovedujejo.

Glavač nemške ustavoverne stranke in bivši minister Herbst je na topliškem shodu svoje stranke izgovoril besede, katere so vredne, da si jih narodni Slovenci dobro zapomnimo. Rekel je, da Nemci, ako nemško-nacionalni program prevzamejo (javno, ker skrivaj ga že imajo), s tem priznavajo, da so tudi naše slovenske in češke narodne terjatve opravičene. „Nemec vendar ne more ob enem Čehu in Slovincu isto pravo jemati, katero si sam prisvaja. Ako je narodnost res obožavanja vredna, potem ne moremo mi (Nemci) grajati, ako Čehi za razvijanje in pospeševanje češke narodnosti hočejo ustanoviti velikočeško državo s Češko, Moravo in Šlezijo, in ako Slovenci za razvitek

slovenskega plemena Veliko Slovenijo s Kranjskim, Goriškim, Istro in spodnje-Štajerskim ustanovitina meravajo.“ Tako je govoril Herbst letos in organi njegove stranke mu pritrjujejo.

Ob enem pa vse ustavoverne novine priznavajo, da je ob Hohenwartovem času vsa ustavoverna stranka stala na nemško-nacionalnem stališču, ter pristavljajo, da tačas je bilo ono stališče korektno, ker so bili Nemci v opoziciji in so se za svojo narodnost bali. Po vseh pravilih logike in zdravega razuma bi torej tudi danes morali ustavoverci nam priznati, da smo na korektnem stališču, ker smo tudi v opoziciji in se imamo tudi (še vse drugače nego Nemci kedaj) bati za svojo narodnost. A namesto tega pravi Herbst, da je naše stališče veleizdajno, ter samo za to se brani nemško-nacionalne zastave, ker bi nam in Čehom potem ne mogel več veleizdaje očitati. V isti sapi pa zopet prizna, da so naše in češke težnje za razvoj naše narodnosti potrebne in naravne.

To vse ima v sebi taka protislovja, tako politično nemoralnost, da ne vemo kam z njo. Naši narodni protivniki priznavajo, da imamo vse naravno pravo do tega, kar hočemo; vendar nas pobijajo. Oni priznavajo, da ne smejo odkrito svojih teženj in želj objavljati, ako nečejo nam pravični biti. Hinavščino in laž sebi kot videz nalagajo, da morajo proti nam s to hinavščino bojevati se. Princip narodnosti, katerega priznavajo za Nemčijo, (ki se je edino s tem principom zediniti mogla in smela) ne priznavajo za nas, — da si mi terjamo uresničenje tega principa v lojalnih avstrijsko-državnih mejah.

Svobodo na jeziku, nemško gospodstvo nad vsemi drugimi narodi pa v srci — to imajo vsi ustavaki brez razložka v svojem programu. Da nam krivico delajo, in da so si te krivice popolnem tudi v svesti — to nam so iz Herbstovih ust zopet povedali. In ta nemoralnost v politiki se koncem mora maščevati nad onimi, ki nam jo delajo.

V Ljubljani 24. maja.

Slovenski centralni odbor v Ljubljani je stopil v dogovor z veljavnimi narodnjaki vseh slovensko-štajerskih volilnih okrajev z avlo organizacije okrajnih volilnih odborov. G. deželni poslanec dr. J. Vošnjak pa je kot predsednik centralnega odbora povabil slovensko-štajerske rodoljube k privatnemu shodu v Celje 25. maja v posvet, da se pogovore o pripravi za direktne volitve v državni zbor.

Ko torej ta list č. bralcem v roke pride, zbrani so najveljavnejši slovenski rodoljubi slovenskega Štajerja in prihodnjič upamo prinesiti zadovoljive sklepe.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. maja.

Naša notranja politika ne daje v teh dneh nobenih novih dogodkov zaznamovati. Preprič med bolj in bolj engajziranimi pruski ni še dovršen, a se bode gotovo polegel prej nego bode čas bitve. — Med tem se povsod na volitve pripravljajo.

O govoru *Herbstovem* v Toplicah se pruska „National Ztg.“ norca dela. Pravi, da se Herbstu vidi, da nij bil zmirom tak patrijot kakor se zdaj dela. „Stari“ ustavaki se samo za poslanske sedeže boje, katere so

Listek.

Lepi dnovi.

I. V Italiji.

„Kennst du das Land, wo die
Citronen blühen,
Im dunklen Laub die Gold-
Orangen glühen,
Ein sanfter Wind vom blauen
Himmel weht,
Die Myrte still und hoch der
Lorbeer steht,
Kennst du es wol?
Dahin! Dahin
Möcht' ich mit dir, o mein
Geliebter, ziehn!“

Göthe.

I. Čez Brenner.

Kolikrat sem sredi vesele dijaške družbe tiho sedel poleg neprecenljive dolenjske kaplje v srečni Ljubljani, ko si nam tirolske jodlerje prepeval ti, predragi Leon — (bog vedi, v katerem kotu kranjske Sibirije zdaj gorjanske duše pase!) — ter si v duhu slikal tirolske ledene gore pa cvetoče doline, deroče vode pa zelene planine; kolikrat sem želel z last-

nimi očmi videti, prepotovati i poznati črnih Čehov lepo deželo, o kateri nam narodna in umetna pesen, brzonogi turist i misleči prirodo pisec ali geograf toliko zanimivega vedo pripovedovati! Kedo mi bode torej zameril radost, katero sem v prsih čutil, ko sem 17. sept. 1871. vračaje se s trimesečnega potovanja po Švici, po južni i zapadni Nemčiji na bavarsko-avstrijski meji zagledal tirolskih gor prve vršace! „Land Tirol, du bist mir Freud!“ — ta lepa narodna pesen mi je iz ljubljanskih studentovskih let donela po ušesih, ko sem v Kufsteinu srčno vesel z vagona skočil na tirolsko zemljo.

Bil pa nijsem samo na Tirolskem, bil sem po daljši ločitvi spet doma — na Avstrijskem.

Vsem tisočernim napakam v kljubu, katere tuji i domači naši stari Avstriji po pravici i krivici očitajo, ima ta država za človeka, ki je v njej rojen in kateremu je osoda odločila v njej živeti in umreti, vendar nekaj posebnega, rekel bi — materi-

nega na sebi tako, da mu srce gorkeje bije, da nehoté za klobuk prime, pa se odkrije, ko vračaje se s tujega stopi na domača tla. „Tu sem doma!“ pravi, ko zagleda spet dvo-glavnega orla, črnorumeni mejnik na granici, vojaka v beli suknji in usta se mu na sladak smeh poteknejo, ko zapali čez dolgo časa spet — prvo dobro kubo ter zapazi v železnični restavraciji prvo, ne sicer plemenito, a dobro i zdravo domače vino na mizi.

Če se črnogledim pesimistom te besede prenavdušene zdé, morajo pomisliti, da sem prihajal iz črnobeje, baš tistikrat francoske krvi pijane i s francoskimi milijardami napasene Nemčije, kder je ves narod v bismarkizem in prusaštvo vtopljen z velikim šumom in hrupom praznoval konec krvave vojske ter veselil se svojih čudovitih zmag. „Der frische, fröhliche Krieg“ je bil predmet vsega govorjenja, — „die Wacht am Rhein“ me je preganjala od ranega jutra do poznega večera; če je nij zvižgal pred menoj na ulici črevljarski fant, sem jo čul na glasoviru igrati

razdelili kakor nekdanj službe „upravnih odbornikov“.

Vojni minister **Kuhn**, kateri zdaj po Dalmaciji potuje, bode prišel potem v Zagreb in misli prepotovati vojaško granico.

Hrvatski „Obzor“ v dveh člankih toži, kako se nemščina v družabnem življenju na Hrvaškem vedno bolj širi vsled malomarnosti hrvatske družbe, ki ima domoljubje sicer v srci in na jeziku, a v praktičnem življenju se drži tujščine. Vse kakor pri nas.

Vnanje države.

Iz **Francoskega** se poroča, da položje vedno resneje postaje. Stranke si stopajo z večjo ostrostjo nasproti. Komaj je Casimir Perier prevzel ministerstvo notranjih zadev, že hoče tudi odstopiti, ako za to desnica svojo interpelacijo obustavi. — Perier bi torej rad kompromis dosegel, s svojim telesom pokril brezdnost, ki zija med republikanci in monarhistično-konservativno sodrgo. — „La Presse“ poroča, da so se monarhisti med soboj nekoliko zblížali, — kar bi pač v tem trenutku nesreča bila za Francosko. — V pondeljek se v Strasburgu začne vplačevati peta milijarda vojne odškodnine Nemcem.

Vsled poročil, ki iz **Španije** dohajajo, se, da si so pri volitvah v velikanski večini zmagali republikanski vladi prijazni kandidati, množi upor Karlistov. Iz Perpinjana je datiran sledeči telegram: Po poročilih iz Sanahuje so Karlisti ustrelili 18 prostovoljcev in ujeli 36 jezdecev ter 4 oficirje, med temi enega obrsta.

Ker je **papež** zadnje dni čedalje bolj bolehen in se zavoljo njegove starosti ve, da dolgo ne more živeti, ugibajo in pišejo novinarji in diplomati mnogo o prihodnji papeževi volitvi.

Dopisi.

Iz Novega mesta 20. maja. [Izv. dop.] (Narodni dom. — Prihodnje volitve.) Denes tedaj je zgodilo se, kar smo težko že pričakovali: zidarji so gradnje „narodnega doma“ prijeli v roke. Poslopje, katero površno spraviti pod streho v dobrih dveh mesecih obeta zidarski mojster, bode po obrisu slavnega stavbarja g. A. Kappner-a že samo ob sebi najlepši kinč Novemu mestu in tudi celi strani dolnjski. Ali kar je neprijemno važnejše — „narodni dom“ bode šola lepih pravov, učilišče koristnih vednostij in narodne besede, kakor tudi hram za narodno izpodbujevanje in razveseljevanje. To narodno

z bližnjega okna; če je nij godla vojaška kapela na promenadi, piskali so jo popotni muzikantje v pivovarni. V takem šumotnem narodnem vrenju, ki je presegalo i dušilo glasni jok i zamolklo žalovanje zapuščenih vdov in sirot, pa tujec začne premišljevat ter primerjati domače razmere z onimi sosedne države in nehoté se malo bolje — popatrijoti.

No, saj veliko tega navdušenja se mi je ohladilo, še predno mi je v Kufsteinu zasmojena kuba zgorela; kajti uže to, kar sem videl iz vagona gledaje po inški dolini, nij ravno tako, da bi človeka posebno ogrevalo. Kraj sam na sebi je res tako krasen, da nemški del Švice na večih mestih nič lepši nij. Lepe doline, lepi gozdi, lepo polje in nad vse to se vzdigajo zelene planine pa velikanski snežniki. A kar človeka iznenadi, je desetkrat obilna množica cerkva in samostanov. Kamor se ozreš, povsod je vse polno ko drog tankih, visokih, samo zeleno ali pa rudečo pomalanih zvonikov, ki ti bistro pričajo, da si v objubljeni deželi avstrijskih utramontancev.

podvzetje je torej gotovo lep in važen naš napredek, kateremu mora vsak količjak omikan človek želeči najboljši uspeh. Večina meščanov, ki spoznajo to, žrtvujejo tudi z veseljem čas in denarje za ta blagi namen. Posebno se v tem obziru odlikujejo gg. K. Rozman, A. Gustin, Mehora V. Oblak in mnogi drugi. Njih zasluge bomo vsak čas visoko čislali. Menimo da tudi taki meščanje, ki so dozdej hladno in zaničevaje držali se proti našemu blagonosnemu podvzetju bodo posehmal tudi delali z nami, ako jim slepo nemškutarenje nij še popolnem otapalo srca za vse, kar je slovenskega.

Zgrada narodnega doma bode stala do 25 tisuč gld! To je veliko za naše sploh ne premožno meščanstvo. Toda iskrena navdušenost za prosep narodne reči bode premagala tudi take žrtve, to upamo trdno! Saj smo v svesti si podpore tudi od strani vseh rodoljubov katerim bode „narodni dom“ ugodno postajališče, preskrbljeno s prijazno postrežbo, kadar bodo prihajali v mesto. Zaradi tega še enkrat opominjamo vse domoljube, naj radodarno hite podpirat. Zložni, vsak kaj — in v kratkem bode zmagonosno vzdignil se in trdno stal prvi „narodni dom“ na Slovenskem.

Pri volitvah, kadar pridejo, bomo narodnjaki zmagali, ako se bode dovolj delalo in bode edinstva.

Konfiscirani „Slov. Narod“ št. 112 je bil na našo dolnjsko stran ušel. Na Aueršpergov telegrafični ukaz so ga pa tukaj po javnih lokalih pobrali — še frišnega.

Iz Trsta 22. maja [Izv. dop.] K dunajski razstavi dohaja jako redko kak obiskovalec po morji sem. Nadejali smo se, da bodo Lojdovi parniki vedno s popotniki te vrste polni, pa kakor kaže, motili smo se in bo razstava tudi od te strani fijasno napravila.

V saboto 17. t. m. je imel iz Trsta oditi na Dunaj posebni brzovlak. Že je bil pripravljen. Čakajo ljudi, kateri se bodo z njim peljali k razstavi, pa prišlo jih je celih sedem oseb, katere so potem osramočeni potisnili v navadni brzovlak.

Isti dan je došlo iz Aleksandrije z Lojdovim parnikom več zabojev in tudi kletek z železnim omrežjem. V njih so bile divje

zverine iz zverinjaka egiptovskega kralja, bili so tudi lepi arabski konji. Med temi ena neukrotena Cebra, jako lična in postavna, katera je baje v dar avstrijskemu cesarju poslana. Živalij je bilo vsakega plemena, katere se v Afriki dobijo, naložili so 12 vagonov, katere je spremljevalo 18 Arabljanov iz kraljevega zverinjaka, da bodo živali po potu in na Dunaji oskrbljevali, ker bi se naši ljudje ne znali z njimi vesti.

Iz tržaške okolice 21. maja.

[Izv. dop.] (Letina. — Naši komisarji. O volilni agitaciji.) Neugodna letošnja spomlad nam ubogim kmetovalcem dela preglavico. Zadnje dni aprila je razsajal mrz in sneg, 28. je nam večidel vinogradov, ki se v bližavi Proseka nahajajo, slana popalila in kar je slani ostalo, bo pa zaradi vedne mrzlotte škodo trpelo, tako da, kjer bi lahko 50 veder vina pridelali, bi bila sreča, ko bi ga le 5. Pod hribom proti morju pa, kjer „prosekar“ raste, po enih krajih je hudo toča poškodovala posebno Kontovelce in sv. Jarnejce. Prosečani nijso toliko škode trpeli po toči. Križani pa si obetajo še precej bogato letino, ako ne bode kake druge zime. Bolezni nij še opaziti, ker so večidel kmetje pridno žvepljali. Vedno mokrotno vreme, se bojimo, da zna nam tudi tu škodovati, ker za žvepljanje je le suho vreme ugodno. Žita in travniki dozdej lepo hočejo, oljka bode tudi lepo cvela. Sadja pa bode silno malo. Kaj bode z nami ubogimi kmeti, če bomo zaporedom slabe letine imeli. Davki pa zmirom večji, dninarji strašno dragi. Letos smo pri reznji in vežni trti že po 50 do 60 kr. plačevali, in pa za celi dan živež; pri kopanju pa od 60 do 80 kr. in 4krat jesti na dan. Brez hrane pa so nekateri celo do 2 gl. na dan plačevali. Misli si, dragi čitatelj, ali bode mogoče dalje izhajati v takih okolščinah? Bogme da ne. — Ravno zdaj, ko Vam te vrstice pišem, tu pri nas burja strašno razsaja, oblačno in mrzlo, in žalibože, zopet bomo veliko škodo trpeli; strašne nevihte, ki se vedno letos nad nami vlačijo, človek ne ve kak žalostni konec bodo imele. Kaj smo že vsega letošnjo spomlad doživeli; grom, blisk, sneg in toča, strašno burjo in vihar, pa — Lukša-komisar, to ti je prava šiba božja, da naš svet bi ne mogel hujše prena-

Kako drugače je pač vse v sosedni republikanski Švici!

Gorenja renska dolina v Švici je po svojem prirodnem značaju jako podobna inški; toda mnoge fabrike, šole, dobrodelni državni, kantonski in občinski zavodi te pozdravljajo pri vsakem koraku. In to jej daje vso drugo podobo. —

V Innsbrucku je bilo vse živo. Bili so dnovi Hohenwartovih fundamentalnih člankov; deželni zbor je zboroval; po vseh krčmah i kavarnah se je politikovalo in, ker je bilo baš v nedeljo-večer, precej glasno. Stvar me je sicer zanimala, a mikalo me je še boljše ljudstvo, njegova gevorica, njegove misli; iz vsega sem posnel, da Innsbruck nij bil na Hohenwartovi strani.

Drugo jutro sem prehodil in ogledal prijazno mesto, ki je po svoji legi našemu Kamniku jako podobno. Stojč v široki dolini 1689' nad morsko gladino v sredi gorskih velikanov se popotniku na prvi pogled prikupi. Z velikega trga se vidijo goli, sivi snežniki i zelene planine; človeku se zdi, da

bi z mestne ulice lahko ustrelil postojno, ki se vozi po zraku nad planinskim stanom.

Ogledal sem tudi deželni muzej, mnoge spomenike iz avstrijske zgodovine, šel tudi na eno uro oddaljeni ambraški grad, kder je nadvojvoda Ferdinand 24 let srečno živel poročen s prelepo meščansko deklico Filipino Welser-ico iz Augsburga (+ 1580) in kder se izvedavam ljudem (posebno sentimentalnim gospicam) kaže še vse stanovanje z dragocenim pohištvom ohranjeno tako, kakor je je stvarila goreča moška ljubezen ljubljene ženi. V mesto gredoč bi bil kmalu tepen. Zadel sem na kopico bosonogih paglovcev, kiso se na cesti igrali. Brž me obsujejo ter nadlegujejo za — krajcar. Ker sem je, menda ne preprijazno odpodil, so se hoteli maščevati. Jedva storim 30 korakov, pa mi začno s pestmi žugati: „Du Sakra, du!“ Pa to jim še nij zadostovalo; kmalu mi prileti debel kamen pod noge in za njim se vsuje cela kamenena toča. Zvečer najdem v hotelu popotnega tovariša mladega, zgovornega, dobrasrčnega, omikanega Švaba, ki je iz

šati. Ker sem ravno na komisarja navedel, naj mi bode dovoljeno nekaj pojasniti. Vaš čestiti g. dopisnik iz Trsta je bil prav dobro podučen o stvari zaradi trobojnice in našega komisarja; ali omenjeni komisar se piše Lukša ne Košuta, kakor vam ga vaš dopisnik imenuje. Tudi jaz bi vam lahko marsikaj povedal od tega Slovenožreca, pa nij vredno papirja za tako človeče. Tudi o družih komisarijih bi se dalo marsikaj povedati, a potrpiamo, dokler se začne njih pravo delovanje. Striče Ferluga vam je že tako poznan; tega mi nij treba vam omenjati, saj ima dobrega strijca doma, ki bo vedno za njega po očetovsko skrbel, da ne pade v morje. — Za volilno gibanje in za volilno agitacijo se pri nas še nič kaj ne dela. Da bodo nekateri vrli možje, ko pride čas, delali za narodnega poslanca, nij dvombe. Ali kaj pomaga to, če ne bodo pristopili in pripomogli tudi tržaški rodoljubi, brez katerih nij zmago, ker trebalo bode energične delavnosti, moralne in materialne podpore; brez tega pa nij nič, ker boriti se bode treba z domačim in tujim sovražnikom, ki že zdaj močno po okolici preži.

Iz Budim-Pešte 22. maja. [Izv. dop.] „Pester Lojd“ od 20. t. m. piše spet enkrat o hrvatskem vprašanju. Članek, ki ga je o tem predmetu prinesel, spisal je, kakor „P. L.“ sam pridodaje, mož, ki pozna hrvatske zadeve temeljito, ter stoji nad strankami. In res, priznati se mora, da je članek mirno in stvarno pisan. Zadržaj članka je ta, da Magjari niti pred letom 1848. niti pod absolutizmom, in niti pod dvorsko kancelarijo niso hrvatskega vprašanja študirali in poznali. Njim je hrvatska kraljevina zmirom bila v tej sliki pred očmi, ko da je od njih z orožjem osvojena, in „Magjar-ország“ priključena pokrajina. Na tem konji so jašili, in kar se temu njihovemu krivemu nazoru protivilo, to je bilo revolucionarno! Neznanstvo hrvatskih zadev je bilo krivo vseh tistih homatij, ki so se med Magjari in Hrvati zbirale. Nadalje konstatuje članek, da je unijonistična stranka na Hrvatskem, katero je duvalizem na krmilo postavil, s svojim vladanjem popolni fujasko napravila, ter pred svetom pokazala, kako slaba je. Sedaj Magjarom ne preostaje drugo, nego z narodno stranko pogoditi se. Na zadnje izreka upanje, da se bo revizija nagodbe leta 1868. za obe

Bavarskega peš prišel do Innsbrucka. Ko pripovedovaje mu svoje popotne dogodke in vtise omenim tega prizora, pa je bilo, kakor bi bil pipo iz polnega soda potegnil. Začne mi opisovati Tirolce kot neprijazne, bigotne, negostoljubne, zabite ljudi; dasiravno je vsako besedo z dokazi podprl, bi vendar vsega govorenja ne hotel podpisati, zdi se mi, da je Heine pravo zadel, ko je pred 40. leti pisal: „Die Tiroler sind schön, heiter, ehrlich, brav und von unergründlicher Geistesbeschränktheit. Sie sind eine gesunde Menschenrace, vielleicht weil sie zu dumm sind, um krank sein zu können.“ Še druga stvar je mojega Švaba hudo bolela: večno brenkanje in zvonjenje po mestu, kajti Innsbruck, ki ima 17.000 prebivalcev, šteje v svojem ozidju 13 samostanov in menda še enkrat toliko cerkva in kapel! Mene to zvonjenje nij tako po ušesih bilo, saj sem na Kranjskem doma!

(Dalje prih.)

strani posrečila. Ta članek sta zagrebški „Obzor“ in tudi službene „Nar. Novine“ v prevodu ponatisnili. „Pesti Naplo“ pravi, da se o hrv. vprašanju še zmirom dogovori sem ter tje pletejo. Nenadano je prišel sem tudi Rauch, ta „tica zlokobnica“ za Hrvate. Dne 19. je imel kratko avdijenco pri Szlavju. Kakor se čuje, ponudil se je za posrednika med našo vlado in hrvatsko regnikolarno deputacijo. Če je to res, — in preje ko ne, je — se mora reči, da si ta mož še zmirom veliko upa. Sicer smo pa prepričani, da hrv. regnikolarna deputacija njegovo posredovanje nikakor ne bo sprejela, ki je tudi celo odvisno.

Vsa naša žurnalistika, ki je še ne davno bila polna hvale za avstrijske ustavoverce, luče sedaj kamenje na nje. Ta preobračaj javnega mnenja je naredil dunajski borzni „krach.“ „Pesti Naplo“ piše tako-le: „En kratek teden je bil dovolj, da je Avstrijo začudenemu svetu v celo drugi sliki pokazal. Tisto mesto, v katerem si je cela Evropa, da! celi svet „rendezvous“ dal, naredilo je poleg razstave obrtnih in umetnostnih proizvodov, drugo razstavo, iz katere odseva velika bolezen našega materijalističnega stoletja, v katerem je borza postala bog, denar predmet kultusa, in težnja po hitrem obogačenju splošna manija. Kriza na dunajski borzi naredila je toliko materijalne škode, kakor vojska, še večji njen udarec je pa moralni propad. Nesreča se je nad Avstrijo izlila kakor iz kebla. Sramovati se mora, da so se jej ravno v tistem trenutku stare rane odprle, ko se je pred svetom v pomlajenem svitu pokazati htela, in ko se, oborožena z volilno reformo, na nove volitve pripravljala. Ta udarec pa nij edini, ki je po njej padel. Razdor v rajdah ustavoverne stranke je za njo še veliko večje pomembje.“ V tem duhu piše „Pesti Naplo“ naprej, ter zvoni ustavovercem na pogreb.

Domače stvari.

— (Izvrševalni odbor) za volitve na Kranjskem je imel pretekli petek drugo sejo.

— (Na Janjčeh in Velčeh) pojde danes na sprehod mnogo narodnjakov iz Ljubljane. — Pri tej priliki omenjamo, da je c. kr. uradna prepoved „Sokolovega“ izleta v te kraje datirana slučajno ravno ob obletničnem dnevu (23. maja) ubitega Rodeta.

— (Ljubljansko konstitucionalno društvo) je sinoči imelo občni zbor. Ko uredovanje lista končujemo, nismo še podučeni o izidu notranjega boja, ki je bil pred občnim zborom med „starimi“, (ki so hoteli v resoluciji svoje soglasje s topliškim „partei-tagom“ izreči) in med „mladimi“, ki simpatizirajo s „D. Ztg.“ in Bizmarkom.

— (Iz Maribora) se nam piše: Razsodba c. kr. višje deželne sodnije v Gradcu s katero je lajtenant baron Gall bil za nekrivega spoznan, je silno razžalila tukajšno bolj zavedno mestjanstvo in mestno svetovilstvo je neki že zberovalo zaradi korakov, ki bi se imeli storiti. Razlogi te nepričakovane sodbe, kolikor smo jih našli v časnikih, so deloma celo protivni spisom in nij verjetno, da bi najvišja sodnija v Beču ne potrdila razsodbe prve instancije. Slišimo, da je državni pravnik vložil priziv, kar nas zopet pomiruje. Tukaj ne gre za osebo, nego za pravico.

— („Slov. Gospodarju“) na njegovo slepo, sicer precej neškodljivo ujedanje, odgovorimo pri drugi priliki.

— („Soča“ konfiscirana.) Zadnja „Soča“ je bila konfiscirana. Pregledali smo slučajno nam v roke došlo konfiscirano število, pa ne moremo najti, kaj je liberalnega državnega pravdnika užalilo.

— (Politično društvo „Soča“.) Po sklepu društvenega odbora dne 15. t. m. bode javni občni zbor goriškega društva prvo nedeljo po binkošti, 8. junija v Rihemberku. Kraj in čas zborovanja naznanimo kasneje. Dnevni red občnega zbora obsega: 1. Resolucijo, naj dež. odbor skrbi, da bo v prihodnji sesiji dež. zboru predložil reformo občinskega reda; — 2. Razgovor o direktnih volitvah. Obe točki ste velevažni; zato je treba, da p. n. gg. udje uže zdaj premišlujejo obe vprašanji, da pridejo k občenemu zboru nekoliko podučeni, da bodo lahko stavili predloge in da bo razgovor živahen. Nadejati se je mnogo obiskovalcev iz Krasa in Ipavskega in naj bode udom priporočeno, da vsak po svoji moči skrbi, da se narod zanima za občni zbor in se ga mnogobrojno udeleži.

Razne vesti.

* (Avstrijski Slovani v Rusiji), kateri so se pripravljali na izpite za profesorje, so (kakor se „Nar. Listom“ iz Moskve piše) vsi dobro prestali svoje izpite.

* (Češkemu pisateljskemu društvu „Svatobor“) je pristopil ruski peterburški slovanski blagotvorni komitet kot ustanovni ud. „Svatobor“ je izvolil v zadnji seji ruskega publicista Pogodina za častnega uda.

* (Kralj aravkanski in patagonski.) Na suhi zemlji utegne nevednih in neizobraženih še veliko biti, katerim se o aravkanskim in patagonskem kraljestvu ali o kralji Orelie Antoine še nikoli sanjalo nij. Tem pomilovalnim nesrečnejšem naj povemo, da je ono kraljestvo v južni Ameriki in Nj. Velikanstvo ubežen francoski odvetnik. Bil je baje 17. nov. 1860 za kralja aravkanskega proklamovan, katero deželo so že 1775. in 1793. leta za neodvisno proklamirali. Kralj Orelie I. je baje sedaj v Parizu, kjer je z lastnoročnimi odgovori sovražne intrige chilenskega konzula na Francoskem ovrgel.

* (Koliko velja en poljub?) Se nij dolgo od tega, da je lepa učiteljica v Viskonsinu v Ameriki, gospodična Smith, tožila chicao-northwester-sko železnico za 4000 dolarjev odškodnine. Tožba se opira na naslednje: Mlada gospica je zamudila pravilni pasajirski vlak in se zatorej peljala nekaj pota v „Caboose“ bližnjega voznega vlaka. Razen nje nij bilo nobenega pasajirja tu in konduktér, divjak kakoršen je bil, porabi to priliko, osamelo pa krasno potničo objame in — poljubi. Ne več ko štirikrat se je ta petelinček hudo pregrešil, in kar gospodična Smith najbolj jezi, storil je svoj greh, kakor tožno pismo zagotavlja „razžaljivo, surovo in posilno.“ Zato pa hoče gospodična Smith, praktična deklica, 4000 dolarjev, 1000 dolarjev za poljub, in ker tisti nesrečni konduktér nij ravno kak Rotšild in bi težko bilo od njega toliko dobiti, toži pa železnico, katera je za vse odgovorna, kar njeni uradniki počnejo. Težavno bode taksovanje poljubov gospodične Smith sodnijskemu dvoru in na posled bode treba komisijo zvedencev napraviti da odločijo natančnejšo ceno.

Narodno-gospodarske stvari.

— Postava o pridobivnih in gospodarskih društvih. (Erwerbs- und Wirthschaftsgenossenschaften), katero je bil državni zbor sklenil, je od cesarja sankcionirano.

rana. Ta postava ima veljavo za društva z neomejenim številom udov, katera nameravajo pouspeševanje dobitka ali gospodarstva svojih udov po skupnem opravljanju ali po dovoljenju kredita; tedaj posojilnice in kreditna društva, magacinska, konsumna in produktivna društva končno stanovanska društva. Po tej postavi je dotičnim, ki ustanovijo društvo, na prosto voljo dano, ali hote društva omejenim ali neomejenim poroštvom društvnikov napraviti. Pri prvih je vsak društvenik samo do nekega odločenega zneska, pri drugih pa z vsem svojim privatnim premoženjem porok za društveno delovanje. To poroštvo traje, ako je omejeno, še eno leto po končanem opravnem letu, v katerem je društvenik izstopil ali umrl. Tudi pri neomejenem poroštvu so društveniki ali njihovi dediči še eno leto po izstopu, oziroma smrti, poroki za vse društvene dolžnosti. Hvaliti moramo na tej postavi, da se ne terja neomejeno poroštvo, kajti to je oviralo napravo društev, katerih bi tudi že na Slovenskem več imeli, ko bi se ne bali pristopiti premožnejši možje takim društvom, katera včasih z velikimi zneski imajo razpolagati; društveniki pa so morali z vsem privatnim premoženjem poroštvo za društvene dolžnosti

prevzeti. Eden najimenitnejših učenjakov v narodnogospodarskih zadevah, Carey, izrekel se je že davno za neomejeno poroštvo.

Ob enem se je razglasila postava, katera odločuje, kako se ima napraviti in voditi društveni register. Pri vsaki trgovinski sodnji se imajo društva v posebnem registru vpisati, morajo se tedaj o pravem času za vpisanje oglašiti; drugače zapadejo kazni od 10 do 300 gld.

Opomenica.

Konkurzi: Učiteljska služba v št. Lorenci pri koroski železnici, 400 gl. in stan., v štirih tednih pri krajnem šols. svetu v št. Lorenci. — Pri c. kr. okr. sodnji v Krškem mestu kanelista, do 18. junija, pri predsedništvu okrožne sodnije v Novem mestu. — C. kr. zaloga tobaka v Velikih Laščah, do 26. junija, pri predstojništvu c. kr. finančne direkcije v Ljubljani. — Pri c. kr. okr. sodnji v Velikoveci, mesto kanelista, do 20. junija pri predsedništvu c. kr. deželne sodnje v Celovci.

Eksekutivne dražbe 26. maja: Šinkovčovo, v Žužemberku. — Ungerjevo, 2000 gl., na Laškem. — Brešnarjevo, 1790 gl., v Konjicah. — 27. maja: Stritofovo, 400 gl., in 474 gl., v Loži. — Bobkovo, Zelejevo, v Postojni. — Levakovo, 4560 gld. in Setinčovo, 1000 gl., v Brežicah. — 28. maja: Jamnikovo, 1575 gl. 60 kr., Taveikovo, 282 gld. in Bergantovo, 1660 gold., v Ljubljani.

Tujci.

24. maja.

Pri Elefantu: Mešnik, Wolf, Hallerman, Simler, Süß iz Dunaja. — Cavazana Pio, Eberle iz Verone. — Chino s soprujo iz Udine. — Silber iz Kamnika. — Holasek, Gruber iz Maribora. — Bisucco iz Benetk. — Gospodična Bauer od sv. Petra. — Mos iz Planine. — Salibil iz Bitinje. — Pri Malici: Goldman, Just iz Dunaja.

Tržne cene

v Ljubljani 24. maja t. l.

Pšenica 7 gl. — kr.; — rež 4 gl. — kr.; — ječmen 3 gld. — kr.; — oves 1 gl. 90 kr.; — ajda 3 gl. 50 kr.; — pros 3 gl. — kr.; — koruza 3 gld. 30 kr.; — krompir 1 gl. 80 kr.; — fižol 5 gl. — kr. — masla funt — gl. 50 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 32 kr.; — špeh poveljen — gl. 42 kr.; — jajce po 1 ² / ₃ kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 26 kr.; — teletine funt 27 kr.; — svinjsko meso, funt 31 kr.; — sena cent 1 gl. 25 kr.; — slame cent — gl. 90 kr.; — drva trda 6 gld. 50 kr.; — mehka 4 gld. 70 kr.
--

Dunajska bors 24. maja.

Enotni drž. dolg v bankovcih	67 gld. —	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	71	"
1860 drž. posojilo	98	75
Akcije narodne banke	963	"
Kreditne akcije	280	"
London	110	75
Napol.	8	88
C. k. cekini	110	"
Srebro	110	"

Ljubljanska filijala Štirske eskomptne banke

priporoča se za izvršitev

banknih opravil vsake vrste.

Po svojem banknem in menjalnem komptoiru **kupuje in prodaja vse vrednostne papire, eskomptira menjice** po obstoječem tarifu, izdaja **nakazila** na vsa avstrijsko-ogerska in tujezemska trgovinska mesta po najzmernejših pogojih in **posoja** najceneje na vse pri borsah notirane **efekte in valute** 70 do 80% kursne vrednosti. Njen bankni in menjalni komptoir ima zmerom **veliko zalogo vrednostnih papirov** in opravlja **vsako borsno naročilo z najkulantnejšimi pogoji**.

Dalje **jemlje denarje na obresti** in sicer daje zdaj:

a) na Giro-Conto (knjižico) 5% obresti brez odpovedi,

b) na blagajnične liste (Kassenscheine)

4% obresti brez odpovedi, 5% obresti proti 10dnevni odpovedi.

Za **ugodno in davka prosto nalaganje glavnice** priporoča filijala:

5¹/₂% založna pisma avstrijske hipotekne banke

v kosovih po 100 in po 1000 gold., katera se v 50 letih s polno nominalno vrednostjo potem izžrebanja nazaj plačujejo in imajo kupone za 1. dan aprila in 1. dan oktobra;

5¹/₂% založna pisma avstrijske hipotekne banke

v kosovih po 100 in po 1000 gold., katera se v 10 letih s polno nominalno vrednostjo potem izžrebanja nazaj plačujejo in imajo kupone za 30. dan junija in 31. dan decembra;

9% bone otomanskega zaklada od leta 1872., kateri se bodo izplačali

13. dan julija 1877. in 13. dan julija 1878. leta,

s kuponi za 1/13. dan januarija in 1/13. dan julija, v kosovih po 100 sterlinških liber.

Ker je filijala prodajo imenovanih papirov prevzela en commission, jej je moči izvršiti vsako naročilo **po dnevnem kursu**.

Končno filijala pozornost trgovcev in obrtnikov obrača še posebno na svojo samostalno

kreditno družbo

in jih vabi, naj pristopajo. Programi o organizaciji te družbe dobivajo se v komptoiru filijale na velikem trgu, št. 239. (92—10)

Posestvo

1/4 ure hoda od Ljubljane oddaljeno, ob tržaški cesti ležeče, z enonadstropno hišo, s konjskim in govejim hlevom, z velikim vrtom sadnih dreves in njivami je na prodaj. — Pojasnila daje „**Annoncen-Bureau**“ v Ljubljani, na glavnem trgu 313. (140—2)

Najnovejše vellko

od visoke vlade dovoljeno, garantirano in po prispeženih notarjih izvršeno

ŽDREBANJE

denarja.

Vzdiganje dne 18. in 19. junija 1873.

Razdeljeno v 7 oddelkov.

Glavni dobitki:

ev. **300.000,**

200.000, 100.000, 75.000, 50.000, 40.000, 2 à 30.000, 25.000, 3 à 20.000, 3 à 15.000, 6 à 12.000, 13 à 10.000, 11 à 8.000, 12 à 6.000, 32 à 5.000, 3 à 4.000, 65 à 3.000, 204 à 2.000, 3 à 1.500, 2 à 1.200, 412 à 1.000, 412 à 500, 10 à 300, 472 à 200 mark hamb. Crt. (1 mark = 12 sr. gr.) itd.

1 cela orig.-državna srečka 2 tolarja ali 3 gl. 34 kr. a. v. 1 pol " državne srečke 1 " 1 " 67 " " 1 četrt " " 1/2 " " 84 " " " "

K temu ugodnemu ždrebanju denarja priporočamo pod občno znanim geslom:

Kje se dobi veliko denarja?

Pri bratih Lilienfeld!

za blagovoljen poskus sreče našo kupčijo najboljše, ker pod zgornjim geslom smo zadeli že največje glavne dobitke.

Na pošiljatev zneska izvršujemo naročila v najdaljnije kraje in razpošiljamo uradne zapisnike dobitkov takoj po odločbi.

Dobitki se v zlatu ali srebru na vseh mestih izplačujejo.

Prodajalec dobne provizije. Vendar morajo ti pravno imeti.

Zapisniki so na blagovoljni razgled zastoj.

Razjasnila o naši firmi daje vsak hamburški trgovec.

Naj se obrača zaupljivo na (138—2)

Brate Lilienfeld,

kupčija z banknimi in državnimi papirji,

v Hamburgu.

Pojasnila o vseh državnih srečkah zastoj.

POHL & SUPAN

v Ljubljani

na dunajske cesti, v Grumnikovi hiši

(pred Gust. Stedry),

priporočata p. n. čestitemu občinstvu na novo izbrano zalogo **špecerijskega in tvarinskega blaga** in barv z zagotovljenjem najboljše postrežbe

(136—2)

in najnižjih cen.